

JAK NA ÚSPĚŠNOU PREZENTACI

PowerPointová prezentace obvykle promítaná projektorem na plátno nebo tabuli může zvýšit, nebo naopak zruinovat reputaci i sebelepšího odborníka na danou problematiku. Přinášíme deset základních tipů pro to, aby vaše přednáška nebyla nudná, naopak aby byla přínosná a zajímavá.

1 Napište si scénář

Trocha plánování se vždycky vyplatí. Cílem slajdů je ilustrovat a rozšířit informace, které chcete přednést publiku. Měli byste především přesné vědět, o čem budete povídat - pak můžete přemýšlet o vizualizaci svých myšlenek. Pokud zrovna nejste mistr v improvizaci, pak si ještě před vytvářením slajdů celou prezentaci napište nebo aspoň načrtněte v hlavních bodech. Scénář by měl mít logickou stavbu - od úvodu přes hlavní pasáž až po závěr, přičemž by měl celý příběh gradovat. Jednotlivé slajdy by měly podněcovat zvědavost a udržovat pozornost posluchačů.

2 Jedno po druhém

V každém okamžiku by na plátně mělo být jen to, o čem právě mluvíte. Publikum si každý nový slajd přečte okamžitě poté, kdy ho zobrazíte z projektoru. Pokud ho ukážete ve chvíli, kdy ještě hovoříte o tématu předchozího slajdu, nebude se nikdo vašim slovům věnovat. Mysl posluchačů bude zaujatá novými informacemi na plátně. Naplánujte proto svou prezentaci tak, že v daném okamžiku se na plátně objeví pouze jedna nová informace. Jednotlivé body lze zobrazovat postupně, tak jak na ně přichází řeč. Graf nebo schéma si můžete nechat na další samostatný slajd a zobrazit je až ve chvíli, kdy o nich budete skutečně mluvit. Vaším úkolem je řídit tok informací tak, aby posluchači vždycky zůstali „v obraze“.

3 Žádné bloky textu

Mnoho přednášejících má pocit, že musí do slajdů „vecpat“ co nejvíce informací a myšlenek. Výsledkem jsou nepřehledné bloky textu, psané navíc příliš malým písmem, což efektivně zabije pozornost v celé místnosti. Pamatujte na to, že slajdy jsou jen ilustracemi vaší přednášky, nikoli samotnou prezentací. Měly by podtrhovat mluvenou informaci. Doplňující údaje je možné připojit do poznámek pod každý slajd tak, aby byly k dispozici pro případné zájemce, kterým přednášku pošlete. A pokud z nějakého důvodu přece jen pocítíte neodbytnou potřebu napsat do slajdu delší souvislý text, nikdy se neotáčejte k publiku zády a text slovo od slova nečtěte!

4 Věnujte pozornost designu

PowerPoint i další prezentační programy nabízejí všechny možné i nemožné vizuální efekty, kterými můžete svou prezentaci „dozdobit“ - stmívačky, přechody, blikající text a další „naschvály“, které se dají do slajdů dostat jedním nebo dvěma kliknutími myši. Místo takových laciných vylepšení, která ve skutečnosti posluchače spíše obtěžují, se věnujte jednoduchým, ale účinným základům designu:

- Pro základní text použijte bezpatkové písmo. Fonty jako Arial, Helvetica nebo Calibri jsou snáze čitelné.
- Dekorativní fonty použijte výhradně pro nadpisy - a jen takové, které jsou dobře čitelné. Kaligrafie, švabach, futuristická nebo ručně psaná psychedelická písma, secesní nebo květinové typy jsou obtížně čitelné. Místo nich se raději držte klasických patkových písem jako Georgia nebo Baskerville.
- Použijte tmavé písmo na světlém pozadí. Opět - je to nejsnáze čitelná kombinace. Pokud musíte použít tmavý podklad - vaše organizace například užívá takto standardizovaný grafický návrh -, mělo by písmo být naopak výrazně světlé a asi o dva body větší, než jaké byste použili v případě tmavého fontu na světlém pozadí.

- Zarovnejte text vpravo nebo vlevo. Centrováný text je hůře čitelný a slajdy působí amatérským dojmem. Zarovnáte-li text k levému či pravému okraji, vypadá to lépe a text se také lépe sleduje.
- Vyhněte se „přepĺacání“. Nadpis, několik odrážek a možná nějaký ilustrační obrázek stačí - cokoli více může znamenat ztrátu pozornosti posluchačů, kteří se budou prodírat změtí textových a vizuálních informací.

5 Šetřete s obrázky

Na obrázky v prezentacích panují dva odlišné názory. Někteří odborníci tvrdí, že lépe připoutávají pozornost posluchačů k přednášenému tématu, zatímco jiní je naopak považují za nežádoucí rozptylování pozornosti. Oba názory mají své opodstatnění. Asi nejlepší je použít obrázky pouze tam, kde přinesou podstatnou informaci nebo kde pomohou konkretizovat příliš abstraktní téma. V každém případě nikdy nepoužívejte předpřipravené grafické prvky (kliparty) ze starších verzí PowerPointu. Každý z nás je už viděl nejméně tisíckrát, takže se staly postradatelným klišé. Nové verze MS Office nebo jiné programy obsahují zatím dosud poměrně neokoukané kliparty (dlouho tomu ale tak nebude). Celý koncept klipartů je dnes už poměrně vyčpělý a nezdá se, že by někdy znovu nabyl na síle a účinnosti.

6 Nemyslete jen na plátno

Slajdy na plátně jsou vždy jen částí vaší prezentace - a nikoli podstatnou částí. Stejně důležité jsou kromě mluvy i váš postoj, oblečení, pohyb po místnosti. Většina pozornosti posluchačů je vždy zaměřena přímo na vás bez ohledu na to, jak jsou vaše slajdy zajímavé.

7 Opřete se do nich

Stejně jako v dobré knížce i při prezentaci je nejdůležitější první dojem. Začněte s něčím překvapujícím nebo neobvyklým, co připoutá zájem obecnstva a zaujme ho. Nejlepší je často začít s něčím, co vzbudí jejich emoce - například jim slibte něco fascinujícího. Zbytek přednášky pak samozřejmě bude záviset na tom, jak dlouho se vám podaří udržet obecnstvo v napětí, zda daný slib opravdu dodržíte.

8 Klad'te otázky

Otázky vzbuzují zájem, podněcují zvědavost a přitahují publikum k tématu. Nebojte se jich a jejich pomocí zvyšte napětí posluchačů mezi dvěma slajdy. Nemusíte na každou z nich čekat odpověď, dobře poslouží i řečnická otázka. Pokud je vhodná situace, můžete ovšem do přednášky vložit malou odpověď - tentokrát ovšem budete klást otázky vy a publikum bude reagovat.

9 Modulujte a měňte hlas

Po jedné nebo několika odmluvených prezentacích se vám může stát, že začnete přednášet monotónně. Mluvte proto vždy tak, jako mluvíte k přátelům, nikoli jako když čtete seznam věcí, které půjdou do prádelny. Pokud vám dělá potíže udržet živý a osobní tón hlasu, pak si prezentaci několikrát vyzkoušejte nanečisto před přáteli nebo známými. Jestliže ani poté nemáte pocit, že se vám daří poutavě přednášet, a prezentace se stanou nedílnou součástí vaší práce, absolvujte příslušný kurz.

10 Porušujte pravidla

Jako kdekoli jinde i tady platí, že občas nastanou situace, kdy tato pravidla - nebo jakákoli jiná, která se naučíte - nebudou fungovat. Porušování pravidel je přijatelnou praktikou všude tam, kde máte pocit, že jinak unudíte své publikum až k úplné smrti. A to přece nechcete, nebo snad ano?